

หัวข้อการค้นคว้าแบบอิสระ	แนวโน้มของการผ่าตัดมดลูกเพื่อรักษาผู้ป่วยที่ไม่ได้เป็นมะเร็งของ โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่
ผู้เขียน	นางสาวพนิดา มีลาภกิจ
ปริญญา	ประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง วิทยาศาสตร์การแพทย์คลินิก (สูติศาสตร์และนรีเวชวิทยา)
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผศ.นพ.ชัยเลิศ พงษ์นริศร

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์: เพื่อศึกษาแนวโน้มของการผ่าตัดมดลูกสำหรับข้อบ่งชี้ที่ไม่ใช่มะเร็งในโรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่

วัสดุและวิธีการ: คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างตามเกณฑ์จากรายงานการผ่าตัดคลอดทะเบียนผู้ป่วยใน ที่เข้ารับการผ่าตัดทางนรีเวช เก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานในสตรีแต่ละราย วิธีการผ่าตัดและสืบค้นการวินิจฉัยโรคขั้นสุดท้ายจากเวชระเบียนและรายงานทางพยาธิวิทยา ผ่านเวชระเบียนอิเล็กทรอนิกส์ของโรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่

ผลการศึกษา: คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างจำนวน 1,657 ราย ที่เข้ารับการผ่าตัดมดลูกที่โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ พบว่าร้อยละ 64 เป็นผู้ป่วยก่อนวัยหมดประจำเดือน และร้อยละ 62.7 เข้ารับการผ่าตัดจากก้อนเนื้ออกในมดลูก และร้อยละ 61.8 ไม่เคยเข้ารับการผ่าตัดใดๆมาก่อน, ในปี 2549 พบว่าร้อยละ 83.3 ของผู้ป่วยทั้งหมดได้รับการผ่าตัดมดลูกผ่านทางหน้าท้อง (AH), ร้อยละ 13.4 เป็นการผ่าตัดมดลูกผ่านทางช่องคลอด(VH), และร้อยละ 3.2 เป็นการผ่าตัดผ่านกล้อง(LH)

ในปี 2555, มีการผ่าตัดมดลูกผ่านทางหน้าท้อง (AH) ร้อยละ 74.4, ผ่าตัดมดลูกทางช่องคลอด(VH) ร้อยละ 14.8, และผ่าตัดผ่านกล้อง (LH) ร้อยละ 10.7 และในจำนวนนี้มีเพียงร้อยละ 0.5 เท่านั้น ที่จำเป็นต้องเปลี่ยนวิธีการผ่าตัดจากการส่องกล้องเป็นผ่าตัดเปิดหน้าท้อง พบว่าการผ่าตัดมดลูกมีข้อบ่งชี้จากก้อนเนื้ออกในมดลูกสูงที่สุดคิดเป็นร้อยละ 62.7 ของผู้ป่วยทั้งหมด อายุเฉลี่ยและจำนวนบุตรของผู้ป่วยในกลุ่มผ่าตัดมดลูกผ่านช่องคลอดสูงกว่าในกลุ่มผ่าตัดผ่านหน้าท้องและผ่าตัดผ่านกล้องอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ค่าเฉลี่ยของการสูญเสียเลือดในกลุ่มผ่าตัดมดลูกผ่านช่องคลอด (100 มล.) น้อยกว่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < 0.001$) เมื่อเทียบกับกลุ่มผ่าตัดผ่านหน้าท้อง (200 มล.) และกลุ่มผ่าตัดผ่านกล้อง (140 มล.) อย่างไรก็ตาม ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญระหว่างกลุ่มผ่าตัดผ่านหน้าท้องและผ่านกล้อง ค่าเฉลี่ยระยะเวลาการนอน โรงพยาบาลในผู้ป่วยที่ผ่าตัดมดลูก

ผ่านกล้อง และในกลุ่มผ่าตัดผ่านหน้าท้องอยู่ที่ 3 วัน ซึ่งน้อยกว่าการผ่าตัดมดลูกผ่านทางช่องคลอด ซึ่งใช้เวลา 4 วัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < .001$)

จากการศึกษาพบว่าไม่มีความแตกต่างกันในด้านดัชนีมวลกาย (BMI), ภาวะแทรกซ้อนขณะ ทำผ่าตัดและหลังทำผ่าตัด, การเติมเลือด และอัตราการเสียชีวิตในแต่ละกลุ่มไม่ต่างกัน

สรุป: จากการศึกษาพบว่าแนวโน้มน้้วิธีการผ่าตัดมดลูกผ่านทางหน้าท้องมีแนวโน้มลดลง ส่วนการผ่าตัดมดลูกผ่านกล้องมีแนวโน้มสูงขึ้น และการผ่าตัดมดลูกทางช่องมีแนวโน้มคงที่

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

Independent Study Title Trends in Hysterectomy for Benign Indications in Chiang Mai University Hospital

Author Miss Panida Meelapkiy

Degree Higher Graduate Diploma in Clinical Sciences
(Obstetrics and Gynecology)

Advisor Assistant Professor Chailert Phongnarisorn, M.D.

ABSTRACT

Objective: To evaluate the trend route of hysterectomy for benign conditions at a large tertiary center.

Methods: We reviewed all patients who had hysterectomy performed for benign indications at Chiang Mai University Hospital, Chiang Mai, Thailand from January 2006 to June 2012.

Results: There were 1,657 patients who underwent hysterectomy at Chiang Mai University Hospital. Of these, 64.8% were premenopausal; 62.7% underwent hysterectomy for myoma and 61.8% never had surgery previously. In 2006, 83.3% of cases were abdominal hysterectomy (AH), 13.4% vaginal hysterectomy (VH), and 3.2% laparoscopic hysterectomy (LH). In 2012, AH represented 74.4% of cases, LH 14.9%, and VH 10.7%. Only 0.5% of LH were converted to AH. The median age and parity of the patients in VH group was significantly higher than in AH and LH group. The mean operative time of LH group was significantly longer than in AH and VH group (3.2 hrs vs. 2 hrs, $P < .001$). The mean estimated blood loss in AH group was significantly more than in LH and VH group (200 ml vs. 140 ml vs. 100 ml, $P < .001$), while no significant difference between LH and VH group. However, the average hospitalization of the patients in VH was significantly longer in VH group than in LH and AH group (4 days vs. 3 days, $P < .001$). There were no differences in BMI, intra/post-operative complication, blood transfusion, and mortality rate among the three groups.

Conclusion: The study shows the recent trend of considerable decrease in percentage of abdominal hysterectomy, increase in laparoscopic hysterectomy, and steady percentage of vaginal hysterectomy cases.